

A DEBRECENI EGYETEM TÖRTÉNELMI ÉS NÉPRAJZI DOKTORI ISKOLA MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZERE

A Doktori Iskola minőségbiztosítási feladatait intézményesen a Doktori Iskola Tanácsa látja el. A minőségbiztosítás bizonyos elemeit a Debreceni Egyetem saját minőségbiztosítási rendszere: <https://unideb.hu/hu/node/261>, valamint a BTK Doktori Szabályzata tartalmazza - <http://btkphd.unideb.hu/letoltesek/szabalyzat2016.pdf> - ill. az elmúlt néhány évben maga a Doktori Iskola Tanácsa is folyamatosan megfogalmazott és elfogadott erre irányuló elveket és szabályokat: https://tndi.unideb.hu/sites/default/files/upload_documents/mukodesi_szabalyzat_2019_0.pdf. A minőségbiztosítás két szintjét (tartalmi munka, formai követelmények) a következőkben látjuk folyamatosan megvalósulni:

- Iskolánkra jellemző a felvételre történő jelentkezések magas száma, főként a nappali képzési formára való túljelentkezés. A különböző szakterületekről érkező és a különböző felkészültségű jelöltek komoly szelekción keresztül válnak programunk hallgatóivá. Garancia erre programunk szigorú felvételi vizsgarendszere. Legtehetségesebb hallgatóinkkal már az egyetemi évek alatt is külön foglalkozunk, támogatjuk TDK-dolgozatuk megírását, bevonjuk a kutatómunkába, publikációs lehetőséget biztosítunk az intézeti, tanszéki kiadványokban. Ennek eredményeként hallgatóink hagyományosan jól szerepelnek a különböző konferenciákon (pl. OTDK), rendszeresen a hallgatói konferenciák. Jövőbeli hallgatóinkat már az alapképzés során is olyan témák kiválasztására motiváljuk, melyek illeszkednek a Történelmi Intézet és a Néprajzi Tanszék hagyományaihoz, adott a kellő felkészültségű témavezető és elérhető közelségben van a tervezett kutatómunka szakirodalmára és forrásbázisa. Ezek sorába beletartozik a két intézmény partner- és társintézményeinek (helyi és regionális levéltárak, múzeumok, közgyűjtemények stb.) külkapcsolatai, az Erasmus-szerződések által biztosított külföldi kutatómunka lehetősége is.
- A témakiírásokat folyamatosan frissítjük, arra törekszünk, hogy témakínálatunkba az új tudományos eredményeket, kutatási irányokat is beépítsük.
- Programjaink egyéni képzésére közel 90%-os készültségű dolgozat bemutatásával lehet jelentkezni, amikor a témavezető írásban garanciát vállal arra, hogy a hátralévő képzési időn belül a dolgozat teljes egészében elkészül. Ennek köszönhető, hogy azok a PhD hallgatók, akik a képzés ezen formáját választják, a felvételt követően komplex vizsgát tesznek, amivel elkezdik a fokozatszerzési eljárást. Felvételük előfeltétele a csaknem

teljesen kész dolgozat mellett a kiemelkedő tudományos teljesítmény, számottevő publikáció és lehetőleg több éves tudományos és szakmai gyakorlat igazolása. Az ebben a képzési formában jelentkező hallgatók száma általában szerény. Az így végzett hallgatóink mindegyike saját szakmájuk elismert képviselője.

- A doktori képzés új 8 féléves rendje számos elemet beépített a minőségbiztosítás megerősítésébe. A hallgatói munka ellenőrzése a témavezetővel való tutoriális órákon vagy konzultációkon történik. A képzés során a témavezetőnek az ún. elektronikus indexben igazolni kell a rendszeres konzultációt, a témában való előrehaladást. Ez minden félévben kötelező tárgyként szerepel a kreditlistában. Ezzel biztosítjuk a hallgató és a témavezető közötti rendszeres munkát.
- A harmadik félév végén a hallgatónak megjelent publikációval kell rendelkeznie a disszertáció témájából, ami elősegíti a komplex vizsgát megelőző fejezetvédelem sikeres teljesítését.
- A negyedik félév végén a komplex vizsga előfeltételül írtuk elő a fejezetvédelmet, amely során a hallgató fokozattal rendelkező tanszéki kollégáktól és felkért külső szakértőktől kap értékelést és a kézirattal kapcsolatos tanácsokat, amely segítheti munkáját. A fejezetvédelem a komplex vizsga előfeltétele.
- Az első négy félév után értékelni kell a hallgató teljesítményét, ami a doktoranduszt folyamatos és egyenletes munkavégzésre ösztönzi, a témavezetőt pedig a feszebb ellenőrzésre és számonkérésre. A komplex vizsga is nagymértékben a dolgozat témájában való előrehaladásra motiválja a hallgatót, mivel nem pusztán a tudományos felkészültségét kell igazolnia a bizottság előtt, hanem dolgozatának választott témájában is oly mértékű előrehaladást kell felmutatnia, amely garantálja a szabályzat által biztosított hátralévő időben a disszertáció elkészítését.
- A kutatási szakaszban minden félév során egy-egy újabb fejezetet kell megírni, amely kettős – témavezető és felkért szakértő – elbírálása alá kerül. Ezzel szeretnénk közelebb juttatni PhD hallgatóinkat a disszertáció megírásához.
- Védelem előtt a minőségbiztosítás eszköze a publikációs jegyzék is, amelynek elfogadhatóságát az egyetemi Doktori Szabályzat alapján a DI Tanácsa bírálja el. A hallgatókat a doktorképzés során azzal is motiváljuk a folyamatos publikálásra, hogy az utolsó négy félévben kötelező a publikációs kredit megszerzése.
- Iskolánkban régi hagyomány, hogy az értekezés benyújtását megelőzően – igazodva a kari és egyetemi szabályzathoz – ún. elővita dönt a dolgozat nyilvános vitára való

bocsáthatóságáról, amely minden doktorjelölt számára kötelező. A vita célja, hogy a jelöltnak a téma szakavatott kutatói mondják el kritikai észrevételeiket, s nyújtsanak hasznos tanácsokat a dolgozat végleges formába öntése előtt. A Debreceni Egyetem [Doktori Szabályzatának](#) értelmében az előzetes vitára benyújtott értekezések plágiumszűrését a DEENK végzi, a TURNITIN szoftverrel. Ennek használata kötelező (<http://btkphd.unideb.hu/letoltesek/iDEa.pdf>, a könyvtári plágium ellenőrzés linkje <https://lib.unideb.hu/hu/plagiumkeresok>). Ezért az elővitára bocsátás előtt sor kerül a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzetközi Könyvtárának publikációs részlege által végzett szövegellenőrzési vizsgálatra, amelynek eredményét a doktorjelölt, a témavezető és az elővitára hivatalos bírálatot készítő opponens-jelöltek is megkapják. Ezt követően pedig a doktorjelöltnak, a témavezetőnek és az opponens-jelölteknek is nyilatkozniuk kell arról, hogy az elővitára bocsátott dolgozat megfelel-e a tudományetikai szempontoknak és elvárásoknak. A vitára a téma szakértőit hívjuk meg, akik közül majd kikerülhetnek a bírálóbizottság tagjai is. A munkahelyi védés résztvevőinek egyértelműen nyilatkozni kell a dolgozat elfogadását illetően. Ezt egy második kontroll is követi. A dolgozat csak abban az esetben nyújtható be, ha a témavezető – az elővita tapasztalatai alapján véglegessé vált dolgozatban – aláírásával igazolja, hogy a disszertációt a nyilvános védésre alkalmasnak ítéli.

- A DE BTK Doktori Szabályzata - <http://btkphd.unideb.hu/letoltesek/szabalyzat2016.pdf> - alapján a doktorjelöltnak a benyújtott dolgozat második oldalán aláírásával nyilatkozni kell a szerzői jogi normák betartásáról. Mind a dolgozat, mind a tézis – utóbbi angol, nyelven is – nyilvánosságot kap (DEA adatbázis: Debreceni Egyetem elektronikus Archívum – <https://dea.lib.unideb.hu/dea/handle/2437/2310> – és ODT rendszeren keresztül történő elérhetőség). A doktorjelölt további publikációi nyilvánosak az iDEa Tudóstér adatbázisában (<https://tudoster.idea.unideb.hu/>). A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára a PhD értekezés alapjául szolgáló közlemények hitelességéről, a könyvtári adatbázisban való hozzáférhetőségéről igazolást ad ki, melyet a doktorjelölt köteles csatolni a tézisekhez. A DEENK a doktorjelölt által az iDEa Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudományometriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a *Journal Citation Reports Impact Factor* lista alapján végzi el. (A hitelesített publikációs lista igénylésének eljárásrendje: <http://btkphd.unideb.hu/letoltesek/iDEa.pdf>). A fokozatszerzési eljárás cselekményei – komplex vizsga, elővita, védés – is nyilvánosak, előre meghirdettek.

- Az oktatói munkáról a PhD hallgatók hallgatói képviselőiken keresztül fejezhetik ki véleményüket (hallgatói képviselő a BTK doktori ügyeit intéző Bölcsészettudományi Doktori Tanácsban is van).
- A doktoranduszok választott képviselője véleményezési jogkörrel bír a Doktori Iskola Tanácsában.
- Hallgatóinkat már a képzés ideje alatt is igyekszünk bevonni a szakmai közéletbe, ezért kredittel ismerjük el a tudományos konferencián, tanácskozáson való előadói szerepvállalást, ill. az igazolható tudományszervező tevékenységet.
- Támogatjuk és motiváljuk az oktatókat a habilitáció és az MTA doktora címek megszerzésére, ezzel is növelni kívánjuk a témavezetők szakmai színvonalát. A TNDI anyagi lehetőségei szerint támogatja a témavezetőket, illetve a PhD hallgatók saját kutatóútjait, levéltári kutatásait.
- A témavezetők esetében igyekszünk az egyenletes terhelésre, ill. olyan témákat fogadunk el, amely illeszkedik kutatási területéhez. A témavezetés eredményességét adott esetben társ-témavezető is segíti, az egyetemi szabályzathoz igazodva (társ-témavezető személyének kijelölése csak a doktorképzés megkezdésekor lehetséges és csak abban az esetben, ha a választott téma más tudományággal is érintkezik.) Igyekszünk a témavezetőket egyenletesen terhelni, de a Történelmi Intézet meglévő személyi összetétele miatt a modernkorral foglalkozókra nagyobb munka hárul.

Debrecen, 2019. március 26.

Prof. Dr. Papp Klára
a doktori iskola vezetője

A DE Történelmi és Néprajzi Doktori Iskolájának Tanácsa